

KISS ERNŐ

**A három szent szó –
Szabadság–Egyenlőség–Testvériség –
örökké időszerű marad**

Mit tartok időszerűnek 1848 örökségéből?

E kérdésre bizonyára születnek majd véreter 1998-as válaszok; magam nem érzem méltónak, hogy nagyívú szentenciákban tegyek – ily' módon aztán kellőképpen mororos – kinyilatkoztatásokat. A tisztesség és az erkölcsi-politikai tisztaság igénye – íme, ez is '48 öröksége – csak annyit engedélyez számomra, hogy leírom: mit jelent nekem az a 150 éves csodálatos tavasz.

Gondolatban végigfutok elmúlt évtizedeim március tizenötödikei emlékein, s máris ott állok elemi iskolám osztályának falai közt: egykoron csak félig zártkörű ünnepség engedtetett meg. Aztán újra ott dadogok az egykori szegedi úttörőház színpadán: önállóan döntöttem úgy, hogy az iskolai Ki mit tud? konferálását 1848-ra emlékezve nyitom meg – 1968-ban. Nem volt túl nagy sikerem... S újra meg újra előbukkan a Klauzál tér, a Kossuth-szobor, melynek majdnem a tövében nőttem fel; 1977-ben az én katonakórusom kezdte a '48-as dalokat, amíg az egy emberként éneklő Ságvári gimnázium – a drága Szécsi József tanár úr vezetésével – „el nem nyomott” bennünket (amit persze mi boldogan hagytunk)...

S – emlékszünk-e még 1989 márciusára? Soha annyian nem ünnepeltünk Szegeden – az utcák zsúfolásig megteltek, mindenki mosolygott, énekelt, menetelt. Csakhogy: már akkor is három helyszínen folyt az ünnepség, s a három szónok tekintete nem ígért igazi testvériséget és megbékélést...

Amikor egy évvel később összeállítottam A Tűz Márciusa című műsoromat, bizony, keménnyé vált az, ostromozóvá, s Petőfitől sem a Talpra magyart akartam elmondani:

Kiss Ernő (1954) népművelő. Szegeden született. Tan.: JGYTF 1975–79; ELTE 1981–85; JATE 1997. Mh.: 1979–Bálint Sándor Művelődési Ház (1989-ig November 7. Művelődési Ház). F. m.: Vántus István – 1935–92 (1997). Nős. Leánya: Márta.

*„Meddig tart ez örült hangzavar még?
Meddig bőgtök még a hon nevében?”
(A szájhősök, 1847)*

Bizony, még e műsor zárószorai sem engedték: szorították a közönséget:

*„...minden mostanít jobbal pótolunk,
vagy minden vész itt, ámen, mindörökre.”
(Ady: Véres panorámák tavaszán)*

Ez az összeállítás nyolc éve folyamatosan aktuális; amiképp 1848 örökségéből is a leg-tisztább magyar forradalom minden íze időszerű. S épp' az ideik, a százötvenedik március idusa hozta számomra a felismerést: ezen ünnep igéi: a Nemzeti dal, a 12 pont, Petőfi naplója nem mást alkotnak, mint a magyar nemzet forradalmi evangéliumát. Ne tűnjön szentségtörésnek, de épp' az a tiszta emelkedettség töltött el Polner Zoltán összeállításának – mely a fenti szent írásokból készült – felolvasása közben, mint amelyet a szentmiséken szoktam érezni: az újra és újra megtisztító Igéket hallgatván.

Nem kérdés hát az időszerűség: 1848 nekünk magyaroknak már időtlenné vált; s bár Juhász Gyula 1924-ben csak Kossuthnak kívánt szonett-emléket állítani, elmondott mindent a Legnagyobb Magyar Kormányzó-Elnökkel amúgyis egyé forrt Forradalmunkról is:

*„Ő vár nyugodtan, messze, messze nézve,
Örök dicsőség nagy, mély tengerére,
S leint karjával balsorsot, halált!”*

* * *